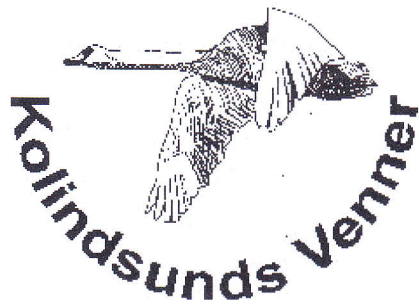

KOLINDSUND

AVIS

21. ÅRGANG * JANUAR 2023

INDHOLD:

- Generalforsamling 2023:
Sebastian Klein side 2
- Coast-2-Coast og Næse for
Vand side 3
- Små dryp i Kolindsund
side 4-5
- Humør og 30 grader i kano
på Kolindsund side 6
- En arbejdskamp, der
varede længe side 7
- Kolind Engsø og våde enge
side 8
- Den store Kolindsund Quiz
side 8-9
- På bustur med Kolindsunds
Venner side 10
- Gæstepennen: Lone
Bording Jensen, DN side 11
- Gul Iris i Kolindsund side 12

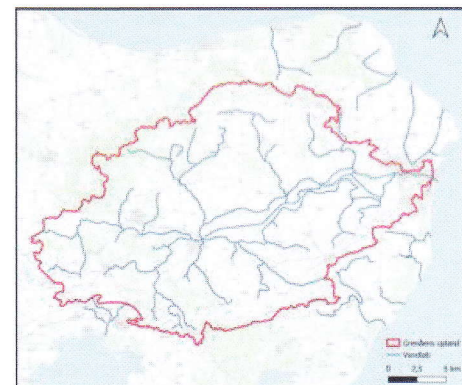
Make Kolindsund Lake Again!

Kolindsunds Venners bestyrelse, julen 2022.

"Coast-2-Coast", det mangeårige projekt om Grenåen og dens opland, afsluttes kort efter at vores avis er på gaden med en rapport. Hvad kan vi så forvente af projekt og rapport? Helt sikkert en masse ny viden og data om vandløbene til Kolindsund, Grenåen og Kattegat, om grundvand, pumpe-vand, regnvand og havvand.

Nogle konklusioner er klar nu: En sluse bliver nødvendig, hvor Grenåen løber ud i Kattegat, kombineret med diger nær kysten. Og Kragssø kan bruges som buffer for Grenåens opland, når en havsluse lukker for vandet ind og ud af Kattegat. Det står i præsentationer til Coast-2-Coast følgegruppen, som vi er med i. Se artikel herom inde i denne avis.

Men der kommer næppe afgørende nyt om gendannelsen af Kolindsund som sø. Vi håber dog ikke, at rapporten bliver de forsømte muligheds projekt. Men kommunerne har valgt **ikke** at give en bredere belysning af en mulig sødannelse. De har desuden valgt **ikke** at bruge EU's engagement i Coast-2-Coast projektet til at søge EU-finansiering af en gendannelse. Det lå ellers lige for.

Afstrømningsområdet til Grenåen

Lad os fastholde lyspunkterne: Vi får en langt større og naturfagligt funderet viden om Grenåen og opland i det nye år. Og vi skal nok hjælpe de to kommuner med at kende deres besøgelsestid m.h.t. Jyllands kommende, største sø. En vision der får stadig større opbakning. Djursland har brug for at få del i de milliarder, der i disse år tildeles til gendannelse af natur. Af hensyn til klimasikring, natur, biodiversitet, energibesparelser og udvikling af vores område.

MØD SEBASTIAN KLEIN I KOLIND+

Mandag den 20. marts 2023 kl. 19 i KOLIND+ (Bugtrupvej 33, Kolind) underholder Sebastian Klein med, hvordan vi får mere og mere mangfoldig natur, og hvordan vi skal passe på den. Der bliver mulighed for at stille spørgsmål til Sebastian Klein. Det foregår i Multisalen, hvor der er plads til mange tilhørere.

Efter mødet med Sebastian (ca. kl. 20) afholder Kolindsunds Venner sin årlige generalforsamling, hvor man selvfølgelig også er velkommen, men kun medlemmer har stemmeret. Under GF er Kolindsunds Venner vært ved en øl eller vand og lidt snacks. Begge arrangementer er gratis, og man kan frit vælge, hvilke man deltager i. Vel mødt til en fornøjelig aften sammen med Sebastian Klein og Kolindsunds Venner.

Arrangør: Kolindsunds Venner

Kolindsund AVIS udgives af foreningen Kolindsunds Venner.

En partipolitisk uafhængig interesseforening, der arbejder aktivt på at gendanne Kolindsund.

Ansvarshavende: Lars Sloth (formand), email: larssloth19@gmail.com, tlf. 30224498

Sekretariat: Thøger Trolld Pauli, Thorsagervej 40, 8410 Rønne, email: tp@123zone.dk, tlf. 26334407

Tryk: Freka Grafisk A/S . 7022 7026

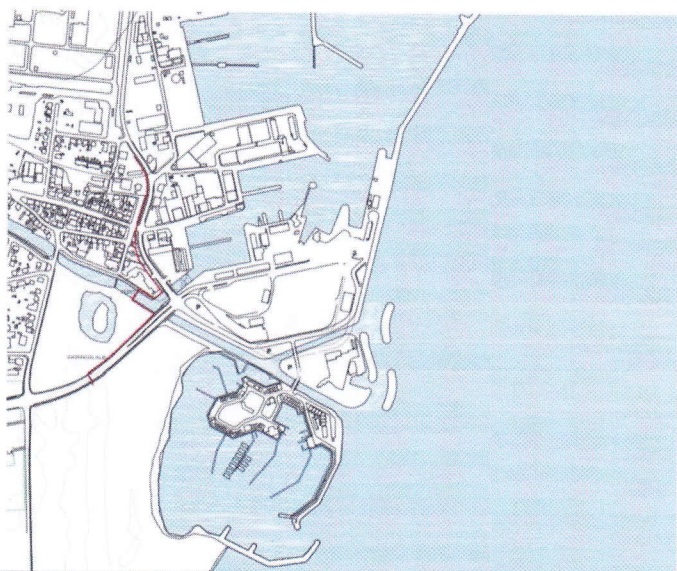
Coast2Coast og "Næse for Vand"

Mads Nikolajsen, næstformand i Kolindsunds Venner

Kolindsunds Venner har i efteråret deltaget i to seancer om arbejdet med klimasikring eller kystsikring: Dels afslutningsmødet i det Coast2Coast projekt om Grenåens opland og klimasikring, som kommunerne har arbejdet med i seks år, og hvor vi var med i den følgegruppe, der med nogle års mellemrum har været indkaldt til dialog om projektet. Dels et visionsmøde 19.11.2022 i det projektarbejde for sikring af Grenaa mod stormflod, som myndigheder og Realdania har igangsat under titlen "Næse for Vand".

Coast-2-Coast mødet i september oplyste, at projektet nu afsluttes og forventes afrapporteret i år med en rapport, der vil udkomme omkring nytår.

Det vil fremgå af konklusionen, at en sluse, hvor Grenåen løber ud i Kattegat kombineret med diger nær kysten, bliver nødvendig. Hvad så, når den kommende havsluse lukkes, så havvand ikke kommer ind? Hvad så når ferskvandet, der løber til Kattegat fra Kolindsund og Djurslands mange vandløb, ikke kan komme ud gennem slusen? Årligt skal mellem 80 og 120 millioner m³ vand ud gennem Grenaaen. Det kan jo også oversvømme Grenaa "indefra".

Forslag til højt vandssikring, som Norddjurs nu arbejder med. Med 3 udløb af Grenåen: via Sydhavnen, nord for Kattegatcentret plus det udløb vi har i dag. Den røde streg markerer højt vandssikring. "Port": mulig sluse-placering.

Her har man regnet på Kragssø området syd for Grenaa som buffer. Plancherne til følgegruppen siger: "Sluse med Kragssø som buffer: Kragssø som buffer vil kun have minimal betydning for opstuvning af vand bag ved en lukket sluse. Vandstanden falder kun få centimeter."

I september var man ikke færdig med at regne på modeller med Kolindsund som buffer. Kolindsunds

Venner ser frem til belysning af vores skitseforslag med en sluse, der holder vandet i Kolindsund tilbage, så det ikke oversvømmer Grenaa by, hvis en havsluse stopper for, at vandet kan løbe ud i Kattegat. Vi har foreslået en sluse placeret ved Kulturhus Pavillon, hvor Kolindsund kanalerne er løbet sammen i Grenåen på vej mod Kattegat. Men andre placeringer kan tænkes.

Havnecentervej 1, Grenaa Havn, Lørdag d. 19/11 kl. 11-14

Visioner For Grenaa

Program

Kl. 11:
Udstilling, hummersuppe og live musik

Kl. 11.45:
Introduktion til projektet Næse for Vand og udviklingsplanen

Kl. 12.10:
Debat med lokale ildsjæle

- Heine Max, iværksætter
- Mette Hedegaard, formand for Grenaa SUP
- Jesper Jøl, direktør i Pavillon
- Jacob Fisher, arkitekt hos LYTT

Kl. 13.30:
Det grafiske referat præsenteres

Kl. 14:
God weekend!

Tilmelding
Send en mail til Arne på arne@norddjurs.dk
Arrangementet er gratis

Norddjurs LYTT

Invitation til afrapporteringen fra "Visioner for Grenaa"

På visionsmødet præsenterede Jakob Fisher, arkitekt hos LYTT, de planer for kystsikring, der foreligger nu. LYTT er det rådgivningsfirma, der vandt konkurrencen om at udarbejde projekt for stormflodssikring af Grenaa by og havn. Projektet, med titlen "Næse for Vand" skal udarbejdes i samarbejde med Norddjurs kommune, Aqua-Djurs og Realdania.

Der er nedsat en bred følgegruppe, hvor også alle interessenter (bortset lige fra Kolindsunds Venner) er med. Der kom mange forslag og megen debat om hvad man kan gøre for og med Grenåen og Grenaa havn og by i forbindelse med kystsikring. Og hvordan arbejdet med havets kræfter og de problemer Grenaa står over for kunne omsættes til positive løsninger. Vi bringer her et kort, der viser den plan for kystsikring af Grenaa havn, som der arbejder med fra nu af. Med en sluse (port) og med flere udløb af Grenåen til Kattegat, et af dem igennem Grenaa Sydhavn. Desuden henviser vi til kommunens hjemmeside om næse for vand: [LINK: https://norddjurs.dk/borger-og-selvbetjening/klima-og-groen-omstilling/klimatilpasning/grenaa-naese-for-vand](https://norddjurs.dk/borger-og-selvbetjening/klima-og-groen-omstilling/klimatilpasning/grenaa-naese-for-vand)

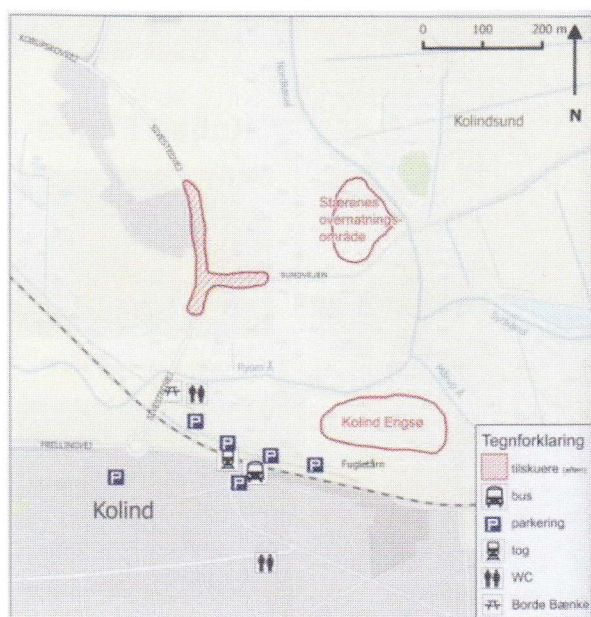
SMÅ DRYP I KOLINDSUND

(samlet af Thøger Trolld Pauli, sekretariatschef)

STATUS PÅ SORT SOL I KOLIND ENGSØ

Kolindsunds Venner har assisteret af en lokal observatør Else Maria Jensen i 9 år fulgt stærenes imponerende formations-flyvning – det man kalder "sort sol". Fra at have været et tilløbsstykke med over 20.000 stære i formation er det i år ebbet ud, således at der kun er observeret et par hundrede stære i området. I første omgang er søen langs sundvejen (Kolind Eng sø) totalt udtørret, hvilket har bevirket, at stærene ikke har benyttet området til overnatning. De foretrækker vand under de rør, som de overnatter i. De er derfor i løbet af de sidste par år trukket længere ud mod vest i retning mod Koed/Ryomgaard, hvor de overnattede langs cykelstien. Vi prøver at finde ud af hvad der er sket.

DET GRØNNE RÅD I SYDDJURS

Kolindsunds Venner har fået en plads i Det Grønne Råd i Syddjurs kommune. Rådet mødes et par gange om året og stiller forslag til grønne tiltag i kommunen samt kommer med gode råd til politikerne om grønne projekter. Rådet tager også på ekskursioner og kigger på mulige løsninger i kommunen.

På sidste møde orienterede Kolindsunds Venner om projekt "Sort Sol i Kolind Eng sø" (omtales ovenfor), hvor stærene er fuldstændigt forsvundet de senere år. Noget af forklaringen er – udover at stærene er i tilbagegang – at regnmængderne er minimeret og at søen til venstre for Sundvejen set fra Korupskovvej er fuldstændig tørlagt. Udover dette har vi et ønske om at få videreført projektet "Kolind Eng sø og våde enge" (omtales på side 8 i denne avis).

STOR MEDLEMSFREMANG: Kolindsunds Venner oplever stigende interesse for kampen for at gendanne Kolindsund som Jyllands største sø. Det oplever vi tydeligt i den interesse, der er i anledning af 150 året for tørlægning af Sundet, dels i dagspressen, men også når vi står og uddeler Kolindsund Avis. Vi har også oplevet stor medlemsfremgang og er nu oppe på næsten 350 medlemmer. Kender du nogen, som du vil tilgodese med en spændende gave, så giv et abonnement på Kolindsunds Venner. Det er billigt. Kun 100 kr for almindeligt medlemskab og 150 kr for familie/støttemedlemskab. Mobilepay 92359 eller bank 7300-1109732.

SEJLADS PÅ KOLINDSUND KANALERNE.

Kolindsunds Venner har gjort det, og du er også velkommen. Du kan sejle i kano på Nord- og Sydkanalen omkring Kolindsund, hvis du lige spørger om lov. Det skal vi hilse og sige fra driftsleder Ole Bilde, hvis du ringer på tlf. 4025 8845 eller mail til info@kolindsundnatur.dk.

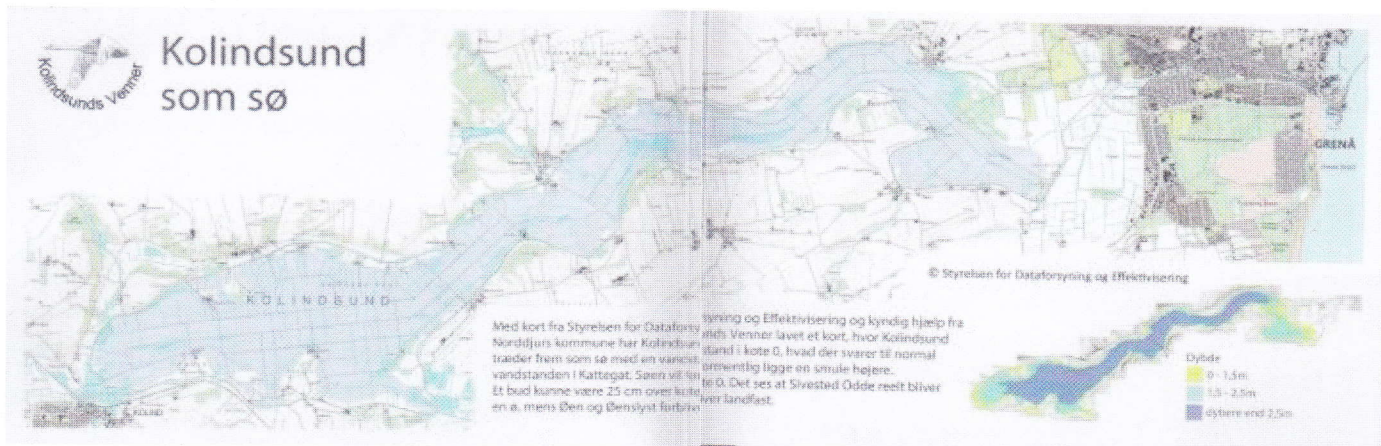

Der lyttes til driftsleder Ole Bilde

KOLINDSUND AVIS

Udgives i trykt format og trykkes på FREKA trykkeriet i Rønne, denne gang i oplag på 1000. Det sendes med post eller omdeles personligt til medlemmer samt til lokalpolitikere på Djursland samt til pressen og andre relevante personer. Desuden omdeles den på gaden ved forskellige lejligheder samt hvor det ellers har et formål.

VORES WEB-BUTIK har altid åbent. Du kan bestille vores flotte sorte T-shirts i forskellige størrelser med logo for og bag (80 kr) og bilstreamere med tekst om Kolindsund (35 kr) – plus evt. porto afhængig af leveringssted. Vi har også et genoptryk af vores flotte kort over et vandfyldt Kolindsund, hvor du kan se vandspejlet i forhold til bygninger og veje – nu med vanddybder. Send mail til sekretariatschef (tp@123zone.dk).

SKULLE DIGERNE I KOLINDSUND SPRÆNGES I LUFTEN?

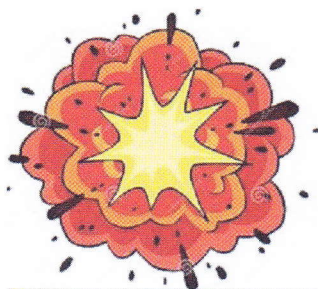
For mange år siden, hvor foreningen ikke havde så mange medlemmer som nu, foregik opkrævningen af kontingent ved personlig fremmøde hos medlemmerne ofte over en kop kaffe og en snak. Dette var meget hyggeligt, og der kom tit noget spændende på bordet fra begge sider, opkræver og medlem.

På et tidspunkt besøgte jeg et ældre medlem, som over kaffen betroede mig, at han under den kolde krig var specielt udset til at sprænge digerne i Kolindsund i luften efter ordre oppefra, hvis der var udsigt til, at russerne ville angribe og bruge Kolindsund som landingsbane for fly. Så ville vandet strømme ind i Kolindsund og gøre det umuligt som landingsbane.

Dette syntes jeg lød særdeles interessant, og det ville jeg gerne have ham til at fortælle om i vores avis, men pludselig lukkede han i som en østers og ville ikke fortælle mere.

Han er desværre død nu, så om historien er sand kan vi kun gætte om.

Man kunne godt drømme om, at det var muligt at besøge alle medlemmerne på denne måde, men nu nøjes vi med at omdele nogle af aviserne med håndkraft, mens resten rundsendes med et frimærke. Kontingentopkrævning foregår med moderne hjælpemidler som bankoverførsel og MobilePay.

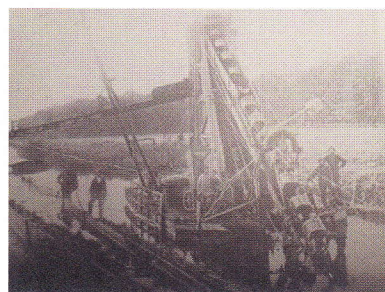
KOLINDSUNDS VENNER har afholdt den 22. generalforsamling den 26. april 2022. Bestyrelsen består af stående: Lars Sloth (formand), Erik Bjørn Olsen, Mads Nikolajsen (næstformand), Thøger Trold Pauli (sekretariatschef). Forrest siddende: Marianne Lynæs Larsen (suppleant) og Iver Kannegaard (sekretær). Desuden er Lars Rahbek og Thorkild Knudsen valgt som suppleanter og deltager i bestyrelsens arbejde.

Vi vil meget gerne have hjælp fra flere suppleanter, og interesserede kan inden næste GF den 20/3-23 melde sig til sekretariatet (tp@123zone.dk).

MINDEDAG FOR MUDDERPRAMMEN

Den 26. december 2022 er det 149 år siden mudderprammen sank udenfor Høtofte/Dæmningen 26. Pumpelaugets påstod, at der var tale om sabotage og meldte sagen til poli-tiet. Arbejderne fortalte at prammen var i en sørgelig forfat-ning og kunne påvise, at det ikke var første gang, den var sunket. Pumpelaugets bestyrelse overvejede at udsætte en dusør på 500 kr for oplysninger, der kunne opklare sagen. Politiet henlagde sagen som uopklaret. Hændelsen og må-den den blev håndteret på, fortæller en del om det modsæt-ningsforhold, der var mellem Pumpelaugets og arbejderne.

Humør og 30 grader i kanoer på Kolindsund

20 nysgerrige naturelskere padlede ad Nordkanalen fra Ginnerup til Grenaa.

Tekst: Kurt Simonsen, Foto: Ulla Jakobsen

Der blev hårdt brug for både madpakker, kaffe, øl, store mængder af koldt vand, solcreme, stråhatter og kasketter, da 20 venner af Kolindsunds gendannelse som Jyllands største sø søndag den 14. august 2022 kl. 10 mødtes i haven ved det tidligere missionshus på Sunddalvej 8 i Ginnerup for i ni kanoer at padle de 10 km. frem til Grenaa.

En fantastisk vellykket tur. Tusind tak for initiativet, lød det i nærmest samlet kor, da deltagerne fire timer senere trak kanoerne op tæt på Jyllands østligste punkt og stablede dem på trailere. For heldigvis skulle vi ikke ro de 10 km. tilbage mod strømmen.

Turen var arrangeret af Kolindsunds Venner med Mads Nikolajsen i kompetent førertrøje i forreste kano. Undervejs - både før afgang og i frokostpausen i det grønne sommervej - fortalte Nikolajsen engageret om planerne for at forvandle landbrugsjord til smuk natur. Deltagerne forstod, at det har lange udsigter, før målet nås.

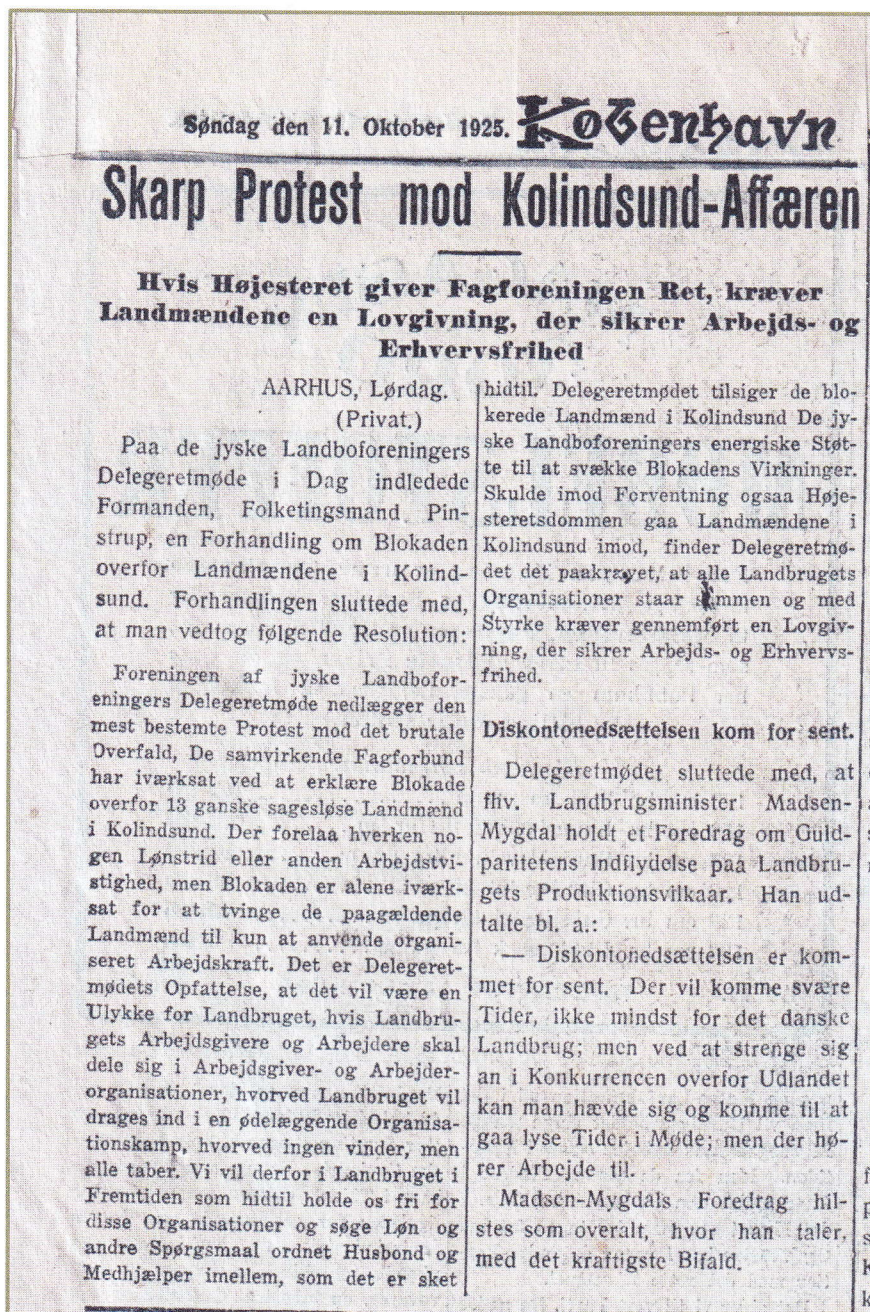
Deltagerne spændte vidt i alder. Den yngste var en tvangsindlagt teenager på 15, den ældste en frivillig olding på langt over 70. Men alle var enige om, at det trods den stærke sol, 30 grader og ømme balder havde været alle anstrengelserne værd.

Flere valgte bagefter at besøge den nye, spændende udstilling på Museum Østjylland om Kolindsund.

EN ARBEJDSKAMP, DER VAREDE LÆNGE

Lars Sloth, formand for Kolindsunds Venner

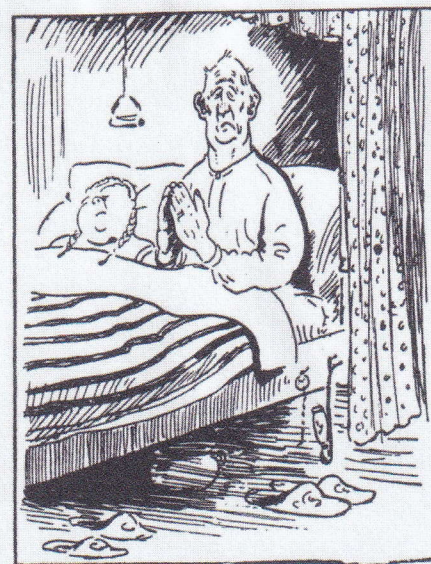
A/S Kolindsund. Der var ordnede forhold, selvom der bestemt ikke blev ødslet med pengene fra arbejdsgiver side. Det centrale er, at der var et organiseret arbejdsmarked på landet i Kolindsund.

Den aftale opsagde de nye gårdejere, og dermed fik man balladen med blokade af sundgårdene, så de ikke kunne sælge årets høst, lockout af arbejderne, så de ikke kunne arbejde.

Det gik ret voldsomt for sig, og sagerne endte i retten.

Hele miseren ender først 10 år senere, da der opnås en overenskomst mellem Kolindsund Lodsejerlag og Landarbejderforbundet i Danmark. Det havde den socialdemokratiske regering angiveligt stillet som betingelse for at yde lods-ejerlaget et driftslån, så pumperne kunne holdes i gang og Sundet stadig holdes tørt.

Så i 1933 var man tæt på at få sat Kolindsund under vand!

Kolindsundbondens Aftenben.

«Og, kære Vorherre, hjælp os til, at Højesteret kan idømme det slemme Landarbejderforbund en klækkelig Bøde og tvinge det til at betale os Erstatninger for de Indtægter, vi kunde have opnaaet, dersom vi havde dyrket Sukkerroer, og de større Fortjenester, vi kunde have opnaaet, naar vi solgte vore Gaarde, dersom vi ikke havde lockoutet vore Arbejdere.»

Ad uransagelige veje fik en af mine bekendte fat i et eksemplar af avisen "København". Avisen København var "et organ for venstrepartiet i Danmark". Det er et næsten 100 år gammelt eksemplar, og stammer altså fra den tid, hvor sundgårdene og jorden i Kolindsund var solgt til lokale landmænd. Det skete i 1921-22. A/S Kolindsund var afviklet og der var nye ejere på de 13 sundgårde.

Som man kan læse i artiklen, drejer den sig om en arbejdsconflikt mellem sundbønderne på den ene side og landarbejderne på den anden side.

Da A/S Kolindsund stod for driften af sundgårdene, var der – i hvert fald fra 1915 - overenskomst mellem arbejdstager og

Kolind Engso – eller Kolind våde enge anno 2022

Bent Nielsen, Kolind

I sommeren 2004 havde Kolind Handelsstandsforening arbejdet med forskønnelse af byen, tiltrækningskraft og fastholdelse af kunder i Kolind. En af ideerne var såre enkel. Alle daværende kommuner på Djursland, havde kystlinje, den eneste kommune, som ikke havde kontakt til det åbne hav, var Midtdjurs Kommune.

Udgangspunktet for vand ved Kolind, var Svend Pedersens Eng, som ligger nord for jernbanen og direkte ud til Ryom Åen, afgrænset af Sivestedvej og Mårup Å. Et areal på ca. 8 HA. med en flot placering ved indkørslen til handelsbyen Kolind. Efter flere år med forberedelser, rapporter, høringsrunder og et forventet langt større areal, kom projektet endeligt i mål i 2015 i sin oprindelige udgave fra 2004.

En enkelt lodsejer med et mindre areal på ca. 4 ha. midt i det samlede område på cirka 38 ha. kunne ikke bestemme sig for deltagelse, hvorved tilskud fra Vandmiljøplan II bortfaldt. Projektets navn blev samtidig ændret fra Kolind Engso til Kolind Våde Enge.

Under forberedelserne blev det klart, at der blev behov for et professionelt fugletårn, der ved hjælp af gode sponsorer og ikke mindst en stor donation af lærketræ fra Julius og Niels Pedersen, Vedø Gods, blev en realitet. Arbejdet blev udført af dygtige frivillige håndværkere, som en hel sommer arbejdede ganske gratis. Et fantastisk samarbejdsprojekt i en aktiv by.

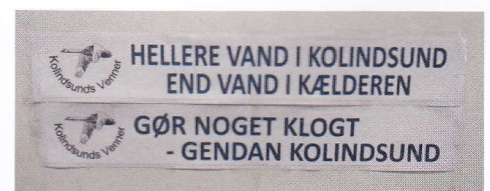
Den endelige etablering med udgravning af tærskler fra Ryom Å og Mårup Å fandt sted i løbet af eftersommeren 2015, hvorved dele af arealet oversvømmes i perioder. Herved vil der opstå mange mindre vådområder, hvor bl. a. kvælstof vil blive udvasket og forbedre vandkvaliteten. Vandstanden vil variere og give forskellige fuglearter optimale levevilkår. Der forventes også større rørskove i engene, som ligeledes giver rede- og skjulemuligheder for vildtet. Forhåbentlig vil vandstanden også i perioder blive så høj, at store dele af arealet på ca. 8 ha, fremstår som en egentlig sø.

Projektet har opnået stor opmærksomhed gennem de 11 år forberedelserne stod på, hvor bl.a. mange foreninger, personer og sponsorer med interesse for naturen deltog aktivt med gode råd og økonomi gennem forberedelserne. Hertil stor tak til Syddjurs kommune, specielt Steen Ravn Christensen, som under det meste af projektet var både rådgiver og tilsynsførende.

KOLINDSUNDS VENNERS STORE KOLINDSUND QUIZ

I anledning af 150 året for Kolindsunds afvanding har Kolindsunds Venner udarbejdet en quiz, hvor man kan vinde gode præmier. Du kan deltage ved at løse alle spørgsmålene i quizen og pusle de rigtige bogstaver sammen til noget, som er godt for Kolindsund. Indsend det til sekretariatet på mail tp@123zone.dk inden 1/2-2023, og de rigtige besvarelser deltager i lodtrækning om følgende præmier:

1. Originalt maleri af Bente Lyhne med vandfyldt Kolindsund og Enslev Pumpestation
2. En sort t-shirt med påtrykt logo med Kolindsunds Venner på for- og bagside (vælg størrelse) samt en valgfri bilstreamer
3. En sort t-shirt med påtrykt logo med Kolindsunds Venner på for- og bagside (vælg størrelse)

Spørgsmål til Kolindsunds Venner store Kolindsund-quiz:

1) Hvad arbejder Kolindsunds Venner for?

- D - at gendanne Kolindsund som Jyllands største sø
- E - at afvande Kolindsund og forøge pumpestationernes kapacitet
- F - at etablere Jyllands største solcellepark i Kolindsund

2) Hvornår blev Kolindsund afvandet?

- M - 1822
- N - 1872
- O - 1922

3) Hvor stort vil et gendannet Kolindsund blive?

- L - 5 km² eller 500 ha
- M - 15 km² eller 1500 ha
- N - 25 km² eller 2500 ha

4) Hvad hedder den nyeste pumpestation, der blev indviet i 1988?

- O - Allelev
- P - Enslev
- R - Fannerup

5) Hvilken aktivitet afviklede Kolindsunds Venner IKKE i 2022?

- J - Kultur-historisk bustur i Kolindsund
- K - Marathonløb Kolindsund Rundt
- L - Kanosejlads på Nordkanalen

6) Hvor dyb vil vanddybden i Kolindsund blive på det dybeste sted?

- C - ca 2 meter
- D - ca 5 meter
- E - ca 10 meter

7) Et gendannet Kolindsund vil komme til at bestå af...

- F - Kloakvand
- G - Ferskvand
- H - Saltvand

8) Hvor udmunder kanalerne der afvander Kolindsund?

- C - Storebælt
- D - Vesterhavet
- E - Kattegat

9) Hvordan afvandes Kolindsund i dag?

- G - ved hjælp af en hævert
- H - ved hjælp af sivedræn
- I - ved hjælp af pumpestationer

10) Hvor mange større sundbønder ejer jorden i dag?

- S - ca 20
- T - ca 100
- U - ca 250

11) Hvad er der fortrinsvis i Kolindsund i dag?

- N - landbrug
- O - golfbaner
- P - lystbådehavn

12) Hvornår startede foreningen Kolindsunds Venner?

- T - 1979
- U - 1999
- V - 2012

13) Hvad hedder den vestligste by ved Kolindsund?

- J - Fannerup
- K - Grenaa
- L - Kolind

14) Hvis en ha i Kolindsund sættes til 150.000 hvor meget vil værdien af jorden udgøre?

- M - 175 millioner
- N - 375 millioner
- O - 575 millioner

15) Hvad hedder udstillingen på Østjyllands Museum om Kolindsund?

- A - Kolindsund - søen der deler vandene
- B - Kolindsund - landbruget, gyllen og gårdene
- C - Kolindsund - guld og grønne skove

16) Kolindsunds Venner udgiver en avis, hvilken?

- D - Kolindsund Avis
- E - Kolindsund Nyt
- F - Kolindsund Tidende

Hvis du vil være med i lodtrækningen om de flotte præmier, så skal du løse de 16 spørgsmål, tage bogstaverne udfør dit rigtige svar og pusle dem sammen til noget, som er godt for Kolindsund.

Send svaret i en mail til sekretariatschef Thøger (tp@123zone.dk) inden 1/2-2023. Vinderne vil høre fra os.

På bustur med Kolindsunds Venner

Tekst: Iver Kannegaard, Foto: Birgit Kannegaard

John Eriksen, Næsgaard fortæller

Lørdag 15/10-22 drog Kolindsunds Venner i en fyldt bus på en "kulturhistorisk" rundtur i Kolindsund med afgang fra Grenaa. Første stop var ved Enslev Kirke, hvor vi kunne se "fresken" af en kriger, som skal minde om søslaget i Sundet mellem Danmark og Norge (o. 1100), hvilket formand Lars Sloth berettede om på stedet. Der blev også tid til at nyde udsigten over det opdyrkede Kolindsund og fortælle om, hvor godt det kunne blive, hvis det blev fyldt med vand.

Næste stop var Fannerup Pumpestation, hvor vandet ved hjælp af eldrevne pumper hæves ca. 5 meter op i Kolindsund kanalerne. Her fortalte driftsleder Ole Bilde om den daglige og årlige drift, som udføres af ham selv og en fastansat af pumpelaget. Spørgelysten var stor og Ole besvarede beredvilligt de mange spørgsmål.

Inden vi fortsatte turen sang alle 48 deltagere "Kolindsund-sangen", der går på melodien "Blæsten går frisk over Limfjordens vande". God stemning med udsigt ud over det tørlagte sund under en sommerblå himmel.

Besøg hos John Eriksen på Næsgaard

KULTUR-BUSTUR I KOLINDSUND FORTID – NUTID – FREMTID

KOLINDSUNDS VENER arrangerer i anledning af 150 året for tørlægning af Kolindsund en kulturhistorisk bustur.

LØRDAG 15. OKTOBER 2022 kl. 10 - 14.30

Vi mødes på P-pladsen Thykiersvej i Grenaa kl. 10 og kører med bus rundt i Kolindsund. Vi besøger Næsgård og hører om livet som sundbonde, vi kommer ind i Fannerup Pumpestation og ser hvordan den arbejder og ved Enslev Kirke hører vi om drabelige søslag i Kolindsund. Undervejs beretter Kolindsunds Venner om muligheder i Kolindsund, vi synger vores slagsang og man kan løse "Den store Kolindsund-quiz".

Vi byder på et let traktament i form af sandwich og øl og vand.

Turen slutter omkring kl. 14.30, hvorefter der vil være mulighed for at se udstillingen "Kolindsund – søen der deler vandene" i Museum Østjylland i Grenaa.

Begrænset antal pladser, så først til mølle.

PRIS: Kun 50 kr pr. deltager. Betales først, når man er sikret plads. Tilmelding til sekretariatet på mail tp@123zone.dk eller facebook i "Kolindsunds Venner".

Videre på vej gennem sundet gjorde sekretariatschef Thøger rede for Kolindsunds Venners historie og aktiviteter gennem tiden siden foreningens start i 1999.

Næste stop var på sundgården Næsgaard, hvor vi blev modtaget med "den røde løber" og opsatte borde og bænke og flag. Her indtog vi den medbragte frokost mens John Eriksen fortalte om livet på gården gennem 4 generationer og sit mangeårige virke som sundbonde. Selvom turen var arrangeret af Kolindsunds Venner og vi dermed havde forskellige syn på Kolindsund, så blev vi godt beværtet og stemningen var fin. Vi fik lov til at snuse lidt rundt på stedet og kunne bese ejerens veteranbiler, inden vi fortsatte mod Grenaa.

Som afslutning så vi sammenløbet af Nord- og Sydkanalen bag Pavillonon i Grenaa, og Lars fortalte om Kolindsunds Venners forslag til et sluseprojekt, som indbefatter Kolindsund som et kæmpe vandreservoir.

Alt i alt en meget fin tur, som blev afviklet i flot vejr. Vi planlægger at gentage succesen til foråret.

Kolindsund-sangen afsynges ved Fannerup

Gæstepennen: Lone Bording Jensen

(Bestyrelsesmedlem i DN-Norrdjurs og næstformand i Det grønne Råd i Norrdjurs og medlem af følgegruppe til projekt "Næse for Vand")

Skal Jyllands største sø genskabes?

At genoprette natur vil i de næste år være en stor mærkesag for Danmarks Naturfredningsforening. En del af den danske natur ligger bundet i vores inddæmmede vådområder. De sidste årti er drænedes fjorde og søer genoprettet i takt med at vores politikere indser, at natur kan reducere

klimakatastrofer og skabe identitet, demokrati og fællesskab.

Jeg ser i det perspektiv gendannelsen af Jyllands største sø som attraktiv, ikke kun for Djursland, men for Danmark. Kolindsund, Jyllands største sø, blev skabt af den is, der formede Danmarks kyster. Her på Djursland dannede smelte vandet kløfter, slugter, små øer, ådale og den flade flodseng, der blev Jyllands største sø.

Jyllands største sø har med et opland på 480 km² eller 48.000 hektar potentiale som Danmarks største nationalpark. I dag må vi kigge langt efter søen, der samler vandet fra de smukke ådale. Jyllands største sø, der kunne spejle Djurslands storslåede landskab, pumpes ud i Kattegat.

Vi står midt i et næsten ufatteligt paradigmeskift. Selv om vi på Djursland lever i en tryk periferi, går vi ikke fri for pandemi, krig, inflation, energikrise, flygtninge og klimakrise.

I Norrdjurs, der flyder som en ø i gammel havbund, er grundvandet forurennet af pesticider og vores vandværker bruger millioner på at plante kildeskove og flytte borerer fra marker til skove. Vild Natur og rent vand er i dag en mangelvare. Vi har set ufattelig tørke i Europa og kan i Danmark se frem til et klima med tørke, der i perioder vil presse vores grundvand både til drikkevand og til markvanding.

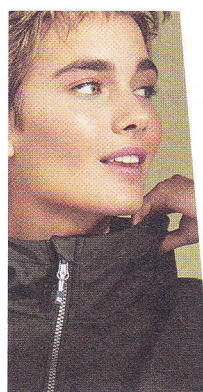
Skal vi fortsat pumpe 60 millioner kubikmeter ferskvand ud i Kattegat gennem Kolindsund hvert år? Skal Jyllands største sø genskabes?

At genskabe Jyllands største sø ville kræve en lige så stor indsats lokalt og nationalt, som da kanalerne blev gravet. Et gigantisk skridt, der ville vække genklang nationalt og for alvor sætte Djursland på det danske landkort for ren og vild natur.

Habitat Vision
KONSULENTER INDEN FOR NATUROMRÅDET

Rosenvang 17
8540 Hornslet
www.habitatvision.dk

**REKLAMEARTIKLER
PROFILTØJ
TRYKSAGER
HJEMMESIDER
SKILTE**

**FREKA
GRAFISK**

RYOMGÅRD

TØMMERHANDEL OG BYGGECENTER

Vestergade 108 • 8550 Ryomgård • Tlf. 87 74 12 34 • www.vorupgruppen.dk

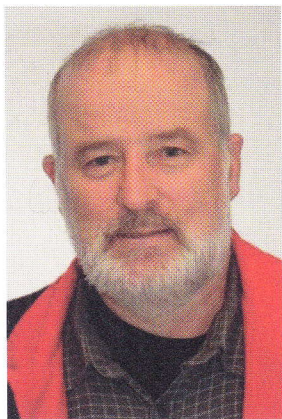
Mandag-torsdag kl. 9.00-17.30
Fredag kl. 9.00-18.00
Lørdag kl. 9.00-13.00
Tømmerh. åbner dog man-tre kl. 7.00

”Jeg vil også blive glad for vand i Kolindsund”

GUL IRIS (*Iris pseudacorus*)

Peter Wind, biolog og botaniker fra Ecoscience Aarhus Universitet (emeritus)

Gul iris er én af Danmarks mest markante vandplanter. Plantens danske navn "Iris" er det gamle græske navn på regnbuen og hentyder til blomsternes farvepragt. Med sine op til 10 cm brede, gule blomster lyser den markant op i rørskoven langs søbredden, i moser, på ferske enge, i ellesumpe og langs vandløb. Det er en flerårig sumpplante, hvilket vil sige, at

dens krybende, gaffeldelte, indtil tre cm tykke jordstængel er fæstnet i en vanddækket jordbund, mens dens blade og blomster befinder sig over vandspejlet. At gul iris' jordstængel er rodfæstet under vand, medfører at forholdene er iltfattige eller iltfrie. Jordstængelen og dens rødder er derfor afhængige af ilttilførsel fra den enkelte plantes grønne dele over vandspejlet. Ved fotosyntesen, som foregår i cellerne i planternes de grønne dele, produceres den næring, der er nødvendig for alle levende cellers livsfunktioner også cellerne i jordstængler og rødder. Hertil kommer, at ilt transporteres via luftkanaler i blade og stængler til jordstængelen og rødderne.

I vinterhalvåret visner de grønne dele ned. Det næste års grønne dele er derved afhængige af den opmagasinerede næring i jordstænglerne for at kunne skyde frem. De karakteristiske, sværdformede blade kan blive op til 90 cm lange, hvorfor den også bliver kaldt gul sværdlilje. De udgår i vifteform fra jordstængelen. De er ridende, dvs. at de vender den ene kant mod stængelen og omslutter den og bladene ovenover med en smal skede. Stængelen kan blive op til 120 cm høj og kan bære én til tre blomster og er omgivet af sværdformede støtteblade.

Blomsterne har et karakteristisk 3-delt udseende med seks parvist stillede blosterblade, der foruden er sammenvoksede til en tragt, hvor nektar dannes og samles. De tre op til 7 cm lange ydre blosterblade ender i en op til 3 cm bred, tungeformet og hængende flig, der er forsynet med røde saftmærker strålende mod åbningen mod nektaren. De indre, tungeformede blosterblade er

op til 3 cm lange og 8 mm brede. Griffelen er 3-grenet, bladformet, med fanget på den yderste spids. Hver af de tre griffelgrene er placeret mellem de indre og ydre blomsterblade. De tre støvblade er sammenvoksede med undersiden af hver af de tre griffelgrene. Blomsterne bestøves af insekter især humlebier. De bestøvende insekter lander på de ydre blosterblades hængende flig

Gul iris (foto: Peter Wind)

og ledes af saftmærkerne mod åbningen mellem det ydre blosterblad og griffelgrenen for at nå frem til nektaren i tragtens bund. Herved får insektet pollen på ryggen fra støvbladets støvknap. Ved besøg i en anden blomst vil insektet afsætte pollen på griffelgrenens støvfang. Blomstringstiden er fra slutningen af maj til juli.

Frugterne er aflange, but trekantede kapsler, der modnes i august og september. Frøenes ydre kappe indeholder luftrum, hvorved frøene kan flyde og på den måde sikre vandspredning. Gul iris formerer sig vegetativt effektivt ved deling af jordstænglerne, hvor hver del bliver til selvstændige planter. Det er grunden til, at den ofte optræder i store kolonier.

Hele planten og især jordstængelen er især i frisk tilstand giftig. Saft fra planten kan ætse huden ved påsmøring. Kapslerne er i gamle dage blevet anvendt som legetøj og som brækmiddel. Den tørrede, pulveriserede jordstængel er blevet anvendt som snus.

Gul iris er almindelig i Danmark og forekommer - bortset fra på nogle mindre øer – i alle egne i landet. Arten er hyppig på Djursland også omkring Kolindsund.

Bliv medlem af Kolindsunds Venner

Hjælp os i kampen for gendannelse af Kolindsund som Jyllands største sø

Vi har brug for al den økonomiske og moralske støtte, vi kan få.

Kontingent for 2023 :

Normalpris: min. 100/150 kr om året

(husk at angive navn, adresse, email og telefon)

Betal på: MobilePay 241013 (nyt nr.) eller

bank: Reg. 7300 – konto 1109732